

Жоба туралы қысқаша ақпарат

Жоба аты	AP19679514 "Мәтіндерді интеллектуалды талдауды және формальды ұғымдарды талдауды қолдана отырып," Блокчейн "доменінің тұжырымдамалық аппаратын зерттеу: оқыту әдістемесіне фокус жасау"
Жоба өзектілігі	Жобаның өзектілігі бүгінгі таңда блокчейн технологиялары экономиканы белсенді түрде жаулап алуы және IT-сектор университеттерден блокчейн әзірлеу саласында озық білімі мен дағдылары бар бәсекеге қабілетті мамандарды шығаруды талап етуіне байланысты түсіндіріледі. Алайда, көптеген қазақстандық жоғары оқу орындарында блокчейн-технологияларды оқыту әлі элективті пән ретінде қалыптасқан жоқ. Бұл "Блокчейн" доменінің салыстырмалы жаңалығымен ғана емес, сонымен қатар мұғалімдердің осы білім саласын зерттеуге деген ынтасына теріс әсер ететін оның белгілі бір жалғандығымен түсіндіріледі.
Жоба мақсаты	Блокчейн ұғымын тұжырымдамалық игеру және оның информатиканың негізгі ұғымдарымен байланысын анықтау арқылы блокчейн технологияларын оқытудың тиімділігін арттыру.
Жоба міндеттері	Блокчейн ұғымын тұжырымдамалық игеру деп анықтамаларды автоматты түрде алу (анықтау экстракциясы), сөз тіркемелері (Word Embeddings), тақырыптық модельдеу (Topic modeling), ресми ұғымдарды талдау (Formal concept analysis) сияқты аналитикалық құралдарды пайдалана отырып, "Блокчейн" доменін талдау болып табылады. Жобаның мақсатына жету 4 негізгі логикалық өзара байланысты, дәйекті тапсырманы шешу арқылы қамтамасыз етіледі. <ol style="list-style-type: none"> 1. «Блокчейн» тақырыбы бойынша жүйелі әдебиеттерге шолу жасау және блокчейннің ең маңызды «ортогональды» анықтамаларын алу. 2. Жүйелі әдеби шолуға байланысты қосылған жұмыстарды тақырыптық модельдеу және бұрын алынған анықтамаларға бөлінген тақырыптарды анық емес салыстыру. 3. Құжаттардың қалыптасқан тақырыптық ішкі жиындары негізінде формальды тақырыптық контексттер құру және формальды ұғымдарды талдау. 4. "Блокчейн" домен ұғымдарының қалыптасқан жүйесін қолдану бойынша кейстер: А) "Блокчейн-әзірлеу" оқу курсы; б) "блокчейндегі криптография" оқу курсы; в) "Smart You" оқыту ойыны.
Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер	Зерттеуді аяқтау нысаны компьютерлік ғылымдардың жалпы тұжырымдамалық құрылымына біріктірілген "Блокчейн" пәндік саласының тұжырымдамалық құрылымы, сондай-ақ "блокчейнді дамыту" және "блокчейндегі криптография" екі өзекті пәндердің силлабустарын әзірлеу үшін осы құрылымды пайдалану жағдайлары болады. Сондай-ақ смарт-келісімшарттарды бағдарламалауды үйрететін "Smart You" симуляциялық ойыны әзірленіп, көпшілікке жарияланады. Кәсіби тәрбиешілер әзірлеген геймификация тұжырымдамасына негізделген блокчейнді оқыту әдістемесі мектептің информатика бағдарламасына бейімделуі мүмкін. Жобаның силлабустар және оқыту ойыны түріндегі практикалық нәтижелері Интернет желісінде жарияланады және барлық мүдделі тұлғалар – педагогтар, студенттер, докторанттар еркін пайдалана алады. Бұл жоба Қазақстандағы блокчейн саласының дамуына

	жанама эсер етеді, ал жоба бойынша жоспарланған жарияланымдар блокчейнмен байланысты білім беру бағдарламаларының халықаралық деңгейде дамуына өз үлесін қосады.
Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және сәйкес профильдерге сілтемелер	<p>1. Мансурова Мадина Есимхановна, физика-математика ғылымдарының кандидаты профессор, Хирш индексі: 5. Researcher ID: O-4501-2014. ORCID: 0000-0001-6284-8283. Scopus Author ID: 56617164900.</p> <p>2. Нугуманова Алия Багдатовна, PhD докторы, Хирш индексі: 4/2. Researcher ID: L-9616-2015, ORCID: 0000-0001-5522-4421. Scopus Author ID: 55864815200.</p> <p>3. Жайсанова Динара Сайлауовна, PhD докторы, Хирш индексі - 1, ResearcherID Web of Science: R-4415-2017, Scopus Author ID: 57204395807, ORCID 0000-0002-8116-6111.</p> <p>4. Сарсембаева Талшын Сағдатбекқызы, Докторант PhD, Хирш индексі: -2, ORCID: 0000-0001-7668-2640, Scopus Author ID: 57224454827.</p>
Жарияланымдар тізімі (URL, DOI көрсетілген)	<p>1. Dinara Zhaisanova, Madina Mansurova A Bibliometric Study On Blockchain Concept: A Theme Analysis And Future Directions For Computer Science Training // Scientific Journal of Astana IT University, Volume 15, pp. 41-54, DOI: 10.37943/15OWJC3702. https://sj.astanait.edu.kz/wp-content/uploads/2023/11/Journal_AITU_15vol_sept23-версия-4-41-54.pdf</p> <p>2. Dinara Zhaisanova, Madina Mansurova, Blockchain concept for the educational purposes: bibliometric analysis and conceptual structure The 14th International Conference on Emerging Ubiquitous Systems and Pervasive Networks (EUSPN 2023) workshop Soft Computing and Intelligent Systems: Theory and Applications, November 7-9, 2023, Almaty, Kazakhstan. https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877050923021543</p>
Патент туралы ақпарат	-

